

Előz. díj helyben:
 Egész évre . . . 8 frt.
 Félévre . . . 4 .
 Negyedévre . . . 2 .
 Vidékre írttal több.

Hirdetési díj:
 Egész oldal . . . 20 frt.
 Fél oldal . . . 10 .
 Negyed oldal . . . 5 .

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték ásetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. k. kör, Virág-utca, 337-ik szám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétettek fel.

«Nyilttér» sora 15 k.

Kisebb hirdetéseknel minden sor után 5 kr. és a kincstári illeték számítottak.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

A legujabb merénylet.

A Mamuzsits-Antunovits-féle szövetség ismét felütötte a fejét azon a téren, ahol csak azt az embert becstülik meg, aki rom. katolikus. Szabadkán pedig nemesak rom. kath. adózó polgárok laknak, hanem a zsidókon kívül több keresztény felekezet is van, akik mindenesetre tartják magukat olyan keresztényeknek, mind akár maga a vezérszerepre vágyakozó prépostplébános.

A szövetség, — élén a prépostplébánossal, — ismét felelevenítette azt a szomorú témát, hogy szab. kir. Szabadka város gymnasiuma a községi jelleget levetkezve, valamelyik papirend kezére játszassék.

Ezen ügyben a szövetség egybe hívta az ugynevezett szabadelvű párt befolyásosabb tagjait s a polgári olvasóköriben tegnapelőtt értekezletet is tartottak.

Elismerjük mi is, hogy a tanári kar mai szervezetében sok baj van, elismerjük, hogy ami tanerőink nem a legkiválóbb elemei Magyarország tanférfiainak, elismerjük, hogy sok panasza van a tanári kar eljárása ellen is, elismerjük még azt is, hogy a panaszok többször valóban jogosultak, de az ellen tiltakozunk, hogy akármelyik szerzetes vagy padirend is külön tanerőket hozhatna gymnasiumunkba. Ha átadják a gymnasiumot bármelyik papirendnek is, több méltánytalanságot követnek el, mint a mennyi haszon ebből háromolhatik.

A tanintézet a városé. Annak fentartásához valláskülönbség nélkül minden adózó polgár hozzájárul, hogyan lenne követelhető tehát az, hogy a nem katolikusok katolikus papokat tartsanak és neveljenek?

Hiszen ma az egész világon az ellen küzdenek, hogy a vallás ne riasssa el egymástól az embereket, ami hatósági embereink pedig arra törek-szenek e legujabb merénylettükkel, hogy vallásgyűlöletet szítsanak fel.

Mi szükség lehet erre.

Szerintünk semmi.

A sok minden között vegyék fontolóra azt is, hogy több szabadkai fiatal ember ma is a tanári pályára készül, abban a reményben, hogy egykor szülővárosát szolgálhatja és e szolgálata után tisztességesen megél. Miért akarják tehát ezek előtt is bevágni az utat?

Nem új dolog ez az erőlködés, de mi hisszük, hogy ha a városi közgyűlés többsége ezt az indokolatlan merényletet keresztül hajtja is, a szabadelvűségéről előnyösen ismert közoktatásügyi miniszter azt jóváhagyni nem fogja.

Egyébként az értekezlet lefolyásáról külön tudósításunk szól.

Az értekezlet.

Mamuzsits Lázár polgármester a párt-értekezletet megnyitván, előadja, hogy az értekezletet a helyb. gymnasium ügyében hívta össze. Legutóbb — ugymond — leiratot intézett a miniszterium a város közönségéhez, melyben a kor színvonalán álló új gymnasiumi épület emelésére szorítja a hatóságot. Ezt megelőzőleg a gymnasium tanári testülete memorandumában ugyanezt kérelmezte. Ha a város ezen igényeknek megfelelni akarna, oly fedezetről kellene gondoskodnia, mely okvetlenül újabb teherrel sújtaná az adózó polgárokat.

Ezen újabb költségtől óhajtja a polgárokat megkímélni, amidőn arra határozta el magát, hogy a gymnasiumot valamely *katolikus rendnek* adná át. Ezen átadás által még egy további megtakarítást is érne el, amennyiben a gymnasium jelenlegi fentartása mintegy 35 ezer frtjába kerül a városnak, míg az esetben, ha valamely szerzet venné át az intézetet, évenként mintegy 12 ezer forint megtakarítás éretnék el. Előadja ezután, hogy a megtakarítási szándékon kívül még azon tudat is ösztönzi őt e változtatásra, hogy a jelenlegi tanári testület ellen általános az elégtelenség, míg valamely katolikus rend kétségtelenül összehasonlíthatlanul jobban elégítené ki az igényeket. Miután némely helyről kifogásokat hallott, azok megegyezésére és általános megnyugtatóként kijelentheti, hogy a kiválasztandó legjobb renddel szerződésileg szabályozná a város befolyását különösen azon tekintetben, hogy a helyb. gyermekek felekezetre való különbség nélkül egyenlően vétessenek fel az intézetbe. Végül elmondja, hogy az átadás akként volna foganatosítandó, miszerint a helyettes tanárok etbocsátatása és a je-

lenlegi igazgató nyugdíjaztatása mellett az intézet a szerzettől nyerne új igazgatót a jelenlegi rendes tanárok élére, akiknek helyeire esetről-esetre beállandó üresedés alkalmával az illető szerzet tagjai lépnének. Kiemeli, hogy a hatóságot a legjobb szándék vezérli e változtatás indítványozásával és kéri az értekezletet, hogy a közgyűlés elé terjeszteni szándékolta eme indítványt pártolól fogadja el, egyuttal felhívja a jelenlévőket a tárgyhöz való hozzászólásra.

A helyesléssel fogadott beszéd után Vida János elfogadhatónak véli az előterjesztett javaslatot, mivel a gymnasium átadása által a város nagy megtakarítást érne el.

Hozzá szólott ezután a tárgyhöz Mamuzsits Agoston ügyvéd. Ismételi az ügyet a kiegyezés előtti időből, amikor a közgyűlés határozattá emelte már, hogy a gymnasiumot a ciszterciáknak adja át, mely határozat ellen a miniszterium kifogást nem emelt ugyan, csupán az alkalmazva levő tanárokról való gondoskodás iránt kívánt póthatározatot. A Flatt aera alatt keletkezett ezen határozat csupán azért nem vált ténynyé, mivel az azt követő Lénárd uralma alatt a közgyűlés 8 szavazat többséggel elejtette e tervet. Ezzel kimutatni véli, hogy a tervbe vett eljárás mindenesetre jogos. Indokolja ezután, hogy a kiegyezés létrejötte után az általános öröm között a katolikus rend és papság némi ellenszenvben részesült, mely ellenszenv azonban ma már teljesen megszűnt, miután meggyőződésé vált mindenkiben, hogy a világ uralomra törő régi szándékkal ma már teljesen felhagyott. Példákat hoz fel arra, hogy a kormány maga is szerzet rendekre bizza gymnasiumait, jelölül annak, hogy bennük teljesen megbizik sőt oktatási rendszerüket jobbnak találja a világiakénál. Utal a gymnasium kebelében uralkodó jelenlegi corruptióra és pártolja ezeknél fogva a polgármester indítványát.

Felszólalt ezután dr. Dominus Simon ügyvéd. Előre bocsátja, hogy bár tagja a pártnak, e kérdésben mégis külön álláspontot foglal el és reményének ad kifejezést, hogy az ellenezett és a független szabadgondolkozást illő türelemmel fogadják. Nem tartja liberalisnak az irányt, melyre az indítványozó polgármester lépett, mert a szabadelvűség arra törekszik, hogy a válaszfalat a felekezetek között lerontsa, már pedig az indítványozott terv éppen ellenkező célhoz vezetne. Visszaesésnek tartaná, ha a felekezet nélkül való közös községi főgymnasium egy szerzet rendnek adatnék át, melynek végczélja, egyéb hátrányokról nem is szólva — sohasem volt és nem is lesz más, mint maga szerzetrend. Ha megegyedné is, hogy a szerzetrend tanári testülete jobb, mint a mienk

de azt semmikép sem fogadja el mintha
amán általában jobb volna a világiakénál.
Azonban még úgy látszik, hogy mint
említ. A tervezett változtatás azon célja, hogy
a jelenlegi hatóság a jövő nemzedéknek ki-
tűnő tanerőket biztosítani, elérhető az
által is, ha az őket tekint megérdemelt állá-
sokra, — tekintetek figyelmen kívül ha-
gyas mellé, — kitűnő világi tanerőket al-
kalmass. A megtakarítás pedig nem lehet
és, mert a tanügyvel szemben a gazdag
Szabadka városának 10—12 ezer forintot nem
szabad latba vetnie. Egyébként nem is fo-
gadja el a megtakarítás valóságát, mivel
egyrebb a felmenő tanári kar ügyis meg-
maradna, másrészt pedig a jövőt még nem
látja maga előtt, de különösen az előterjeszt-
ett számok hitelességében csak akkor birna
megnyugodni, ha azokat az összes adatok
figyelembevételével megismerhetné.

Ezen kívül aggályai vannak meg a
gymn. 200 ezer frtos alapja iránt is, mely
az 1848-iki törvények alapján az öszspolgar-
ság közös vagyona lévén, azt egy felekezeti
rendnek kiszolgáltatni nem lehet s nem
szabad.

Ha némi megnyugtatót lát is abban,
hogy a szerződő város biztosítandja befolyá-
sát a gyermekek felekezeti különbség nélkül
való felvételére nézve de annál nyugtalan-
több ama tudata, hogy a közös községi gym-
n. melynek költségéhez illetve fenntartásához
felekezeti különbség nélkül minden adózó
polgár hozzájárul, egy felekezeti rendnek
adassék át, mely az intézetet szája ize szerint
való szellemi ellátásban iparkodik részesíteni.

Hangsúlyozza, hogy ha a többség köz-
gyűlési határozottá fogja emelni a polgar-
mester indítványát, ez a határozat mindenkor
magan fogja viselni az erőszak bélyegét. A
többség ereje nem arra való, hogy azt a
kisebbség fölött igaztalanul és méltánytalanul
gyakorolja. Már pedig se nem igazságos, se
nem méltányos, hogy az a gym. melynek
tanárait a város összes polgárai felekezetre
való különbség nélkül fizetendik még akkor
is, ha az egy szerzetrendnek adatként át,
mindennek dacára ne az összes polgárok
felekezeti nélkül való közös gymnasiuma,
hanem egy felekezeti rendnek az intézete
legyen.

Mjutan szóló ezen kifogásait az indit-
ványozó el nem oszlathatja e miatt ebben a
kérdésben külön állást foglal el. Arra kéri
a pártot, hogy amennyiben mégis behozná a
változtatást, kösse ki a szerződésben, hogy a
gyermekek felekezeti különbség nélkül egyen-
lően vételessen fel, hogy a gym. alap to-
vább is a város tulajdona és a gym. ezen-
tul is felekezeti nélküli községi intézet ma-
rad, mely az illető rendtől bármikor vissza-
vehető lesz.

E kérelme mellett is fentartja külön-
állópontját s azon jogát, hogy szabad s füg-
getlen nézetének a közgyűlésen is kifejezést
adhasson, figyelmezteti a pártot „a farkas és
bárány“ meséjére s azzal végzi szavait: le-
gyen a párt eljárása olyan, hogy arra min-
denki csak azt mondhatja: aequum et ius-
tum est.

A mély csend között elmondott beszédere
Mamuzsits Lázár polgármester, Mamuzsits
Ágoston ügyvéd s Kuluncsits Pál hittanár
válaszoltak, mindegyikük az aggályok elosz-
latására törekedvén.

Végül a polgármester indítványára An-
tunovits Mátyás, Mamuzsits Ágoston, Manoj-
lovits Szánkó és Dr. Dominusz Simon ta-
gokból álló bizottságot küldött ki az ügy

szűkebb körű megvitatása s megállapítása
csáljából, egyúttal azon megbízással is, hogy
az eszmék tisztán s megállapodás esetén
indítvány ésszerűsítését a legközelebbi
közgyűlés elé leendő terjesztés végett.

Ezzel a 60—80 tagból álló pártérte-
léslet, mely 10 órakor vette kezdetét 3/4 12
órákor berekesztetett a szótól.

Irodalom, művészet.

Reményi hangversenye.

Már jeleztük lapunk múlt számában,
hogy kiváló hazánkia, a jelenkor egyik leg-
első hegedűvésze Reményi Ede hétfőn
este városunkba érkezett, hogy rég előre hir-
detett hangversenyét kedden este megtartsa.
Nem szólunk most a fogadtatás alkalmával
tapasztalt némely disharmoniáról. Mellőzzük
annak méltatását, hogy a hangversenyt név-
leg rendező szenedei direktor hogyan itta le
magát előre a medvének (a hangverseny biz-
tosított jövedelmének) bőrére. Csak azt emel-
jük ki, hogy a nagy közönség az őszinte
lelkesség hangjaival üdvözölte azt a mű-
vészt, aki négy világrészben aratott babéro-
kat, aki évtizedek óta szerez becsületet a
külföldön a magyar névnek, s aki maradt
mindvégig igaz magyar, nagy művész és sze-
rény jötevő ember. Már ez utóbbi szempont-
ból is tanulhatna tőle sok ki s muzsikus.

Kedden este a színház Szabadka leg-
előkelőbb közönségével telt meg, mely áhi-
tattal leste a nagy mester megjelenését. Tom-
boló taps és lelkes éljenzés hangjai közt je-
lent meg a művész a színpadon, az elragad-
tatás kitérési által kísérve játszottá végig
a műsort, s végül a hódolat őszinte és nagy-
szabásu nyilvánulásával vett tőle bucsut a
közönség, mely alig-alig akart távozni s csak
akkor hagyta el a nézőteret, midőn a mű-
vész még egy számmal megtoldotta a mű-
sort. A hangverseny elején a közönség ne-
vében egy gyönyörű tabérkoszorút nyújtot-
tak át.

Ezzel vázoltuk a hangverseny külső
képét s most át kellene térnünk a művészi
méltatásra. De hát mit írjunk mi erről a mű-
vésztől, mely kifejezéseit a hírlapi szótárnak
idézzük, hogy méltólag fejezzük ki magun-
kat arról a művészetről, mely immár a mű-
velt világnak osztatlan bámulatát vivta ki.
A briliáns technikát, az érzelme mélységét,
a hang- és dallamvezetésnek édességét és
lágyságát, az olvadó elhaló piánókat, a har-
sogó fortékat hallani és látni kell — igen
látni is kell ezeket — hogy erről fogalmat
alkotni lehessen. Ez az este a legmagasabb
művészet templomává avatta föl színházun-
kat s a közönség valóban ünnepi méltóság-
gal és komolysággal, az áhitat érzelmeivel
és csöndjében hallgatta és élvezte végig a
műsort.

Végül a legteljesebb elismerés hangján
kell megemlékeznünk Reményi kísérőjéről,
Bodó Alajos zongoraművészről. Ez a
szimpátiikus megjelenésű fiatal ember már is
oly képzettséggel rendelkezik, oly önuralom-
mal s öntudatossággal játszik, oly diszkre-
cióval tud kísérni, hogy joggal lehet számára
nagy jövőt jósolni, de joggal sorolhatni őt
már is a fiatal művészgeneráció legkiválóbb-
jai közé.

Reményi Ede tegnap reggel a
gyersvonattal távozott körünkől. Kedden
este bucsulakomát rendeztek tiszteletére a
„Bárány szálló“ külön éttermében, amelyen
Farkas Zsigmond igen emelkedett

beszéddel üdvözölte a nagy mestert, mit Re-
ményi meghatottan köszönt meg. Örömmel
jegyeztük meg, hogy Reményi, ki az egész
világot összejárta, ki vagy 10 nyelven be-
szél, ki életéből összesen 41, mond negy-
venegy évet külföldön töltött, a magyar
nyelvet mégis a teljes korrektsággal kezeli.
Ő maga beszélt el, hogy est annak kö-
szönhet, hogy amidőn évek hosszú során
át távol a hazától, Amerikában, Afrikában
stb. tartózkodék, hol magyar szót nem hal-
lott, naponként magyarul fannhangon olva-
sott föl vagy Petőfi egypár költeményét
szavalta el.

Reményi mint névmagyarosító. A
nagy művész itt tartózkodása alatt Sziében-
burger Károly mint a szünügyi biz. elnöke,
folyton mellette tartózkodott, tájékoztatta őt
a szabadkai viszonyokról, a város haladásá-
ról s meglátogatták Jambor Pált, a nagy
művész jó barátját, szóval Sziébenburger
teljesen az ő szolgálatára állt; mit Reményi
azzal viszonzott, hogy nevezettet arcképpel
tisztelte meg eme sajátkezű aláírással: „Hé-
tfalussy (Sziébenburger) Károly urnak
szabadkai tartózkodásom emlékéül. Szabad-
kán, 1891. márczius 31. Reményi Ede“!

B. Polgár Gyula színész, a ki ez
idő szerint nagy és nevezetes alakokat sze-
mélyesít (imitator) s a ki e téren egész Eu-
ropában egyedül működik és szép sikert is
vivott ki ugy nálunk, mint a külföldön —
szombat és vasárnap városunkban is szán-
dekozik fellépni. A hol csak szerepelt, min-
denütt elismeréssel adóztak kitűnő alakító
tehetségének. Így a sok közül, közöljük a
kolozsvári „Kolozsvár“ kritikáját: „Érdekes
két előadást tartott B. Polgár Gyula tegnapi
és tegnapelőtti a redoutban, szép számú in-
telligens közönség előtt. Elismerést érdemlő
művészettel, izléssel és választékosággal
negyven különböző alakot mutatott be, leg-
jellemzőbb sajátjaival imitálva a legjelleg-
zetesebb alakjait az életnek. Megelevenedett
negyvenszer újra meg újra az a négy szál
deszkából levő podium, melyen Polgár Gyula
teljes sikert aratva, egymaga játszott két óra
időn át, hogy a közönség egy pillanatilag
sem unatkozott, hanem a helyett verharos
tapsban tört ki gyakran és folytonos derült-
ségben kísérte figyelemmel Polgár előadását.
Eredeti ötlet és eddig a kivitel sikerében
páratlan a Polgár Gyuláé. Gyors egymás-
utánban arcképeivel, mozdulataival beszéd-
modorával a legkülönbözőbb sajátjaikat tünteti
fel azoknak az alakoknak és mozzanatoknak,
melyek felett a közönséges életben
is jót nevetünk: most egy fodrász, majd Ro-
meo, aztán intrikus, politikus, őrnagy, len-
gyel, zsidó, kocsis, tánczos, zenész stb. Egy
pillanatra sem téveszti szem elől alakjait és
egy vonással sem izléstelen, de mindig mu-
lattató. Nehéz, fáradságos munkával jutott
odáig, hogy tökéletessé tehette az egyveleget,
így azonban most mindenütt bátran felléphet
vele biztos tetszésre. A közönség szívesen
tapsolt s különösen az énekes számokat uj-
ráztatta. Azokkal a számokkal, melyeket e
két estén előadott, a legkényesebb közönség
igényennit is kielégíti.“ Magán színi előadása
igen érdekes est lesz tehát, a melyben vagy
negyven-féle alakban mutatja be magát. A
közönség figyelmét felhívjuk, hogy e maga
nemében egyedüli imitator a jól megérde-
melt pártfogásban részesítse. Mutatóban kö-
zöljük azon alakokat, melyek előadásában
elő fognak fordulni: 1. Egy fodrász segéd.
2. Romeo a lyrai szerelmes. 3. Egy drámai

126. 4. An intrikus. 5. Egy ájtatos. 6. A távany. 7. A büszkeség. 8. Egy korhely. 9. Egy tonkfejűt. 10. A bécsi politikus. 11. A budapesti bankár. 12. A württembergi brnag. 13. Egy longyel zsidó. 14. Füredi. 15. Verdi. 16. Offenbach. 17. Strauss. 18. Soupe. 19. Erkel. 20. Metra. 21. Wagner. 22. Polgár Gy. zenesszerek atánzata. 23. Egy bécsi csapás. 24. Egy velencei troubadour. 25. Egy francia szalócs. 26. A tót ujonc. 27. A magyar mészáros. 28. A zsidó kocsi. 29. A kezdő táncos. 30. Egy asztalos. 31. Az ari szabó. 32. A nyugalmazott katona. 33. Egy budapesti vívhák. 34. I. Napoleon. 35. Bismark herceg. 36. I. Vilmos német császár. 37. Pétöfi Sándor. 38. Gr. Batthyány Lajos. 39. Bem tábornok. 40. A legnagyobb hasáfi.

A szabadkai dalegyesület 1891. április hó 18-án este 8 órakor a Pest szaloda nagytermében alaptökéjének gyarapítására fővárosi művészek közreműködésével Haugversenyt és táncmulatságot rendez, melyre a t. cz. közönséget tisztelettel meghívja a rendező bizottság. Réssletes műsor legközelebb fog közreboesáttatni.

Érdekes statisztikai adatok birtokába jutottunk, a melyek fényes tanubizonyítást tesznek a «Képes Családi Lapok» közneveltsége s nagy elterjedtsége mellett egyrészt, — másrészt pedig hazánk egyes városain és községei műveltségének s irodalom pártolásának hű tükrét képezik. E kedvelt szépirodalmi lap az ország minden részébe el van terjedve. — Hosszas volna az ország valamennyi városát felsorolni, elég annyi, hogy alig van megye, melyben 40—45 előfizetője nem volna, a mely szám valamely nagyobb várossal élén vagy nagyobb megyében 100—150-re rug.

A mi Bács Bodrogh megyét illeti, ide következőleg jár. Adára 3, Bajmók 4, Nemesszentmiklós 3, Ó-Becze 15, Szt-Tamás 5, Topolya 4, Ujvidék 13, Zenta 19, Zombor 22. — Hozzánk 26 példány jár, a mi azonban aránylag elenyésző csokely, tekintve Baját, továbbá az ország kisebb — nagyobb városai közül Aradot (45), Debreczent (86), Kassát (47), Kecskemétet (43), Miskolcot (57), Pécsét (52), Szentest (46), stb. Bácsme gyébe összesen 160 példány jár, ami igen szép szám.

E kimutatásból látjuk, hogy szépirodalmunk e derék lapja nálunk is szép pártfogásnak örvend, s reméljük, hogy jövőben a szépért, jóért, és nemesért lelkesülő intelligens családainak még nagyobb számban fognak csatlakozni a kitűnően szerkesztett «Képes Családi Lapok» előfizetőinek soraihoz.

Közigazgatás, ipar, kereskedelem.

A városi közbiztonság hatósági felügyelet alatt f. évi márczius hóban, közszükségletre levágatott. Egy db bika, 18 db ökör, 218 db tehén. Egy éven felüli borjú 10 db. Egy éven aluli borjú 434 db. összesen 681 darab. Szemben a mult február havi kimutatással (582 db) a fogyasztás 99 dbbal emelkedett.

A szabadkai általános takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága ez uton is tudomására adja a t. közönségnek, hogy új betét és új kölcsön után a kamatlábat 1891. évi április hó 6-tól kezdve (1%) egy százalékkal lecsökkentette, s így az eddigi betéti kamatláb 5—5½% helyett a d o m e n t e s 4—4½% százalékkal, a kölcsön kamatláb pedig az eddigi 8% kamatláb helyett 7% százalékkal lesz. Megjegyzetjük, hogy az árvatári pénzek után a d o m e n t e s 5% százalékos fizet s hogy ezen intézkedés az eddigi betétekre és kölcsönökre nem vonatkozik. Tisztelettel az igazgatóság.

HIREK.

Hymén. Berkes Antal szabadkai ált. takarékpénztár részvénytársaság könyvvizsgálója elfogadta Vojnits Pircsár Juliskát, Vojnits Pircsár Márk értékképviselő-unókahugát.

Balász Imre nyugalmazott gymintanár. — a mint megdöbbenve értesültünk, — «nyagmörvü» szélhűtés érte. A szerencsétlenül járt tanárnak jobb fele teljesen elhalt és beszéd-képessége is megszűnt. Hisszük azonban, hogy ez az állapot nem leend tartós, s Isten mielőbb visszaadja öt családjának és a társadalomnak.

A közös hadügyminisztérium városunkat is érdeklő áthelyezéseket rendelt el. Br. Wersche vezérőrnagyot a szabadkai 4 és a kecskeméti 7-ik huszár ezred dandárnokát, a krakkói lovashadosztályhoz parancsnokká; Rohonczy György ezredesét a gróf Radeczky nevet viselő 5 sz. huszár ezred parancsnokát a 4 és 7. huszár ezred dandárnokává, egyuttal kiváló ezred parancsnoki szolgálatai elismeréséül a harmad osztályu vaskorona rendet kapta; Krauchenberg Lajos a 4. huszár ezred alezredesét pedig az 5-ik huszár ezredhez mint parancsnokot helyezte át, utóbb nevezett több év óta itt helyben volt állomáson s mint általában kedvelt egyéniség távozását sokan sajnálják.

Vörös-kereszt bál. Mult hétfőn este, husvét másodnapján zajlott le a „Pest“ termeiben az országos vörös-kereszt egyesület szabadkai fiókjának táncmulatsága. Az az ha igazán őszinték akarunk lenni, úgy be kell vallanunk, hogy bizony az nem nagyon „zajlott“. A megjelent közönség meglehetősen csöndes volt s habár elegancia tekintetében az elmúlt szezon összes mulatságai fölött állott ez a bál, de kedélyesség szempontjából sok kívánni való volt hátra. Az egésznek akaratlanul is exkluzív jellege volt, pedig a rendezőség eleget munkálkodott azon, hogy minden társadalmi kört bevonjon a mulatságba. A négyeseket 20—22 pár táncolta s szünóra után még kevesebben voltak. Értesülésünk szerint a mulatságnak mindezek daczára jelentékeny tiszta jövedelme van, mert úgy a rendezőség, mint az egyesület választmánya sokat fáradozott a jegyek elárúsítása körül. A zenét Dankó Gábor jó hírnevű bajai primás zenekara szolgáltatta.

Tűzveszély a színházban. Reményi coczertja alkalmával a színházban a sugólyak melletti lámpa kigyuladt és erősen kezdett lobogui, mi a közönség között nagy nyugtalanságot idézett elő, már a riadalom kitörőben volt, midőn a tűzoltó őrparancsnok hirtelen kikapta a lámpát, és a tüzet a színház falak mögött gyorsan elfojtotta.

Elhaltak f. 1891. évi márczius hó 15-től 31-ig összesen 95-en. Ezek közül életkoruk 15-ik évét betöltötték: Tomasiy Mihály 84, Schmidt Ignác 31, Polyakovics Dániel 56, Szikra Endre 65, Jurkovics Balázs 40, Vojnics Jadrics Tamásné 54, Kiss Istvánné 72, id. Kovács Mihály 61, özv. Singer Fülöpné 80, Kopilovics Miklósné 64, Rudinszki Tamásné 38, Miskolczi Jeromosné 82, Tumbász Pál 60, Szuvajcsics István 40, Suics Tárcsics Dániel 52, Kazinszki Agoston 26, Sévics János 47, Zvekanov Dániel 53, Labenszki Lajos 90, Dusnoki József 40, Báics Antal 73, Wagner Flórián 51, Polyakovics Antal 60, Buljovcsics Mária 25, Magarasevics Athanasz 52, Temunovics Sándorné 17, Volarev Györgyné 37, Pusin Radóné 48, Takács Bernáth 73, Lukács Imre 58, Czrnkovics Félix 44, Torma Istvánné 52, Sindrics István 64, Horák György 78,

Domonkos Imre 75, Kanyó Erzsébet 22, Csarnics Lőrincz 70, Wolfinger Vilmos 41, Radnics Tamás 64, Kovács Balásné 52, Sánta János 58, Nagy Busder Jánosné 57, Kocsár László 19, Szegedinesz János 58 és özv. Sefcsicsné Hevér Anna 63. Béké velük!

A halál gyorsan végzett Kelyin Rádó vasuti postaszolga nevével szül. Vitéz Rónaliával. E hó 30-án ugyanis séta utjáról haza kerülőn hirtelen rosszul lett és reggeli 4 órára kiszvedett anélkül, hogy orvosi segílyt igénybe vett volna, miért is a hullá orvos rendőri szemle céljából a kórházba szállították.

A pálinka ivás áldozata. Kiss Andrásnak 12 éves Antal fia, a gyepmester szolgájának fiával nagyobb mennyiségű pálinkát fogyasztott el, minek következtében meghalt. Az orvos rendőri boncz vizsgálat, idült szesz-mérgezést állapított meg. A szerencsétlen gyermek állítólag a mértéktelen pálinka ivást régibb időtől fogva gyakorolja. A szülők gondatlansága, rendszeren megszokta magát bosszulni. Ez eset intő példál szolgálhat a szülőknek, hogy gyermekeikre több gondot fordítsanak!

Rendőri hírek. Volacsek József a Nyári-utczán ácsorgó Grác József 24 éves legényt e hó 30-án esti 7—8 óra közt minden bevezetés nélkül megbudlibicskázta. A sérült állapota életveszélyes, a tettes, ki ittasságot simulál, a kir. ügyészséghez átkísértetett. — Hubay Gyula udvarából egy pulyka eltolvajoltatott; a tettest Gombár Mari cselédje személyében elcsípték. — Kucsov Pált 30-án esti 7 órakor a Bethlen utca sarkán, Görög Lukács, Takács Sánta Mihály és Márton minden ok nélkül megtámadták és összeszurkálták.

Mindenféle. — **Szeged város** közbiztonságban álló polgármestere Pály Ferencz e hó 24-én ünnepelte meg 67-ik születésnapját. — **O-Béba** községben 20 gör. kat. román család áttért a róm. kath. vallásra, mert az ottani román pópával összetűztek. — **A méter jubileuma** márczius 26-án volt 100 éve vagyis 1791-ben, hogy a francia nemzetgyűlés a méterrendszer alapját megvetette. Száz év kellett, hogy ez a legczélszerűbb mérték bejárja a világót s meghódítva az összes civilizált népeket. — **N-Zsámon** (Temes megye) Zichy gróf erdejében 12 hold leégett az erdőirtó munkások vigyázatlansága folytán. — **A Harcaj** árvapénztárnál több mint 50000 ftros sikasztást fedeztek fel. Sárkány árvák atyja, ki üngyilkos lett, évek során csalfa uton manipulálta az árvák pénzét, mig végre rajta vestett. — **Pásztély Kovács János** munkási gör. kath. püspök halálos beteg lett. — **Andrássy Gyula gróf egykori titkára.** Lembergben e napokban hunyt el Golembeszky Ulászló lengyel hírlapíró, ki a 60-as években a lengyel felkelés következtében hazánkba menekült és itt egy ideig gróf Andrássy Gyula magántitkára volt. — **A brassói kereskedelmi tanulók** tanárik vezetése alatt Fiuméba tanulmányozásra indulván. Zomborban e hó 24-én kiszálltak és meglátogatták a város nevezetességeit. A tiszteletükre este nagy diszvacsora rendeztetett. — **Uj postahivatal.** A Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye területén fekvő kisujszállás-dévaványa-gyomai h. é. vasut „Ecseg“ állomásán „Ecseg J. N. K. Szolnok v. m.“ elnevezés alatt f. é. április 1-én kir. postahivatal lép életbe. — **Ajánédék csikónak** . . . Csak olyan fura

erred ne volna. Hja, nekem sem tetszik valami nagyon, de lásd nem szabad kritikusnak lenni a szünetnap ajándékokkal szemben. — **Ó-Becsén** Nagy Imréné hármasharmadik lepte meg férjét, egy férfi és két leánnyal. — **A kis-kapocsi** üveggyár közelebb készítette el az első magyar tükröt, mit küldöttség nyújtott át a kereskedelemügyi miniszternek. — **Szófia** Bolgárország fővárosában, e hó 27-én gyilkos merényletet követtek el, melynek Belsov pénzügyminiszter esett áldozatul. — **F. Hegyi Aranka** hosszas betegségéből felült a közelebb ápril 2-án a „Denevérben“ énekelni fog. — **A budapesti** helyi hajók. Március hó 29-étől fogva az Eskütér és Ó-Buda között reggeli 6 órától esti 8 óráig óránként (az egész órákban) közlekednek s utba ejtik a Margitsziget kivételével az összes közbeeső állomásokat. Április 1-től fogva a helyi hajók a vámpalotától indulnak; rövid idő múlva ki fognak kötni a Margitsziget felső kikötő-helyén is. — **Ritka növények a Margitszigeten.** József főherceg régóta foglalkozik azzal a tervvel, hogy a Margitszigeten meghonosítsa a nimpha thermalist és a Victória régiát. A sziget kertészete még a nyáron meghonosítja a két pompás növényt, melyek meleg vízben tenyésznek. — **Nihilisták Csáktornyan.** Rosenberg L. esáktornyai pék a napokban másodszor kapott névtelen levelet ilyen aláírással: „az antizemita-nihilista szövetkezet vezetőjétől Csáktornyan“, a melyben meghagyja, hogy a jbiróság folyosóján a lábtörő alá ezer forintot tegyen, különben megölik. R. följelentésére a járásbíró 2 csendőrt helyezett el az épületben, kik a lábtörő alatt pénzt kereső K. magán-irnokot el is csípték. K. most fogásában ül. — **Friebeisz Ferencz** ismert író és szerkesztő a napokban 68 éves korában Ó-Budán meghalt. Az ötvenes és hatvanas években neve egyike volt a legismertebbeknek az országban. Friebeisz 1828-ban pestmegyei előkelő családból származott s a szabadságharc lezajlása után bátyjának dívatlapjánál, a „Déliab“ -nál kezdte meg működését — **Magyarosodunk.** Nagyon kedvesen hangzó körleveleket küldöz országszerte valami „S. J. Benisch szegedini“ kereskedő, a ki „Paprika-Offert“-jein azt jelenti, hogy irodája a „Pariser Ringstrasse“-n és raktára „Hullamgasse Nr. 7.“ alatt a saját házaiban van. „Rosenpapriká“-ja „Kaiserspezialtaet“ és „Szegediner Tarhonyá“-ja. Ilyen módon a Szegediner Rosenpaprika-Händler bajosan fog nagy „gaest“-eket csinálni, mert a S. J. Benisch Szegedini nyomtatott botrányait egész Ungarn-ból olvasatlanul küldi vissza minden magyar ember. — **Szapáry Gyula gróf** miniszterelnök Ilona leányát eljegyezte Révay Simon báró. — **Párisban** egy asszonyt fogtak el, ki házasággal szédelt. Nem kevesebb mint 43 férfinak esküdtött örök hűséget hamis okmányok alapján. — **Kétegyháza**n Kerekes Zsuzsa 6 évig egy árva szót sem beszélt, férjével Lupás Györggyel jelekkel értekezett. Közelebb kérte férjét, hogy csináljon neki valami tészta félért. A hű férj, ki a betegség egész folyamata alatt mindig a nő tisztét végezte, hozzáfogott a tésztagyúráshoz. A munkaközben egyszerre legnagyobb meglepetésére a nő megszólal, tudakozódva férjétől, hogy hol vannak a gyermekeik? A férj örömteljes meglepetésében annyira megijedt, hogy hajszálai majd ledobták feje tetejéről a nyomatékos kalapot. Azóta seregesen bámulják a megszólalt asszonyt, pedig nem az a csodálatos ebben, hogy megszólalt az asszony, hanem az, hogy

asszony léte hat évig hallgatni tudott. — **Barátnők között.** Mici: „Tudod-e, hogy Kiss Janosi tegnap megkérte a kezemet? Julia: Mindjárt gondoltam, mert mikor tegnapelőtt az én kezemet megkérte s én kiköszaraztam, azt mondta, hogy valami csufot fog elkövetni saját magán. — **A különbség.** Kis leány; Kisasszony kérem, miben különbözik a tehén az ökörtől? Nevelőnő: Abban, hogy a tehén tejet ad, de az ökör irigy, gonosz természetű állats megtartja a tejet saját magának. — **A löversenyek** pár nap óta javában folynak Budapesten, ámbar az idő nem valami kedvező s így a közönség is kevesebb. — **Bécsben** egy egyesület alakult a „Magyarok egylete Bécsben“ czim alatt, melynek alapszabályait az alsó-ausztriai helytartóság jóváhagyta. Célja a magyar nemzeti érület ápolása és szűkölködő honfitársak segélyezése. — **A király** József Ferdinand főherceg és József Agost főherceg ő fenségüket továbbá gróf Sternberg Lipót szolgálaton kívüli lovassági tábornokot, Clary és Aldringen Ödön herceget, Clam-Martiniocz Richárd gróftól Khnen-Belasi-Héderváry Károly bánt az aranygyapjas rend lovagjaivá kinevezte. — **Az Amerikába kivándorlók** száma felső Magyarországból napról-napra növekedik, akinek egy két fillére van, már egyedüli óhaja kivándorolni. A napokban tartóztatnak le ismét 11 zempl. megy. földmiv. Bpsten.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

3899/1891. tan. szám.

Felhívás.

A cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség löszükségletének mozgosítás esetében leendő fedezéséről szóló 1873-ik évi 20. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott szabályrendeletre képest, figyelemzettem Szabadka város területén levő összes ló tulajdonosokat arra: hogy az évi ló-állomány megállapítása végett a lovak összeírása f. évi április hó 5-től 15-ig elnökölttem alatt fog a városház gazdasági termében foganatba vétetni.

Azon ló tulajdonosok, kik lóállományukat a fent kitétt határidőn belül bejelenteni elmulasztják, — az utólagos bejelentésre szorításán kívül még minden ló után 10 frt pénzbírsággal fognak büntettetni.

A ló tulajdonosok kötelesek azon változásokat, melyek a lószámlálás megkezdése idejétől tehát f. évi április 5-től az ugyanezen év május havában foganatosítandó ló-osztályozás befejezéseig ló-állományukban bekövetkeztek, jelesen a vételt, eladást és cserét azonnal a bizottságnak bejelenteni, hogy a bejelentési illetőleg összeírás kimutatást kijavítani s az illető lónak az új tulajdonos részéről az osztályozó bizottság elévételése iránt intézkedni lehessen.

Kötelességévé tétetik egyszersmind a város közönségének, hogy az összes személy és teher szállító lófogatok nemkülönbön az ökrös szekerek e város területén irattassanak össze.

Felhívom tehát egyszersmind az összes szekértulajdonosokat, minden be nem vallott szekér után 10 frt bírság terhe mellett, hogy a fent kitétt határidőn belül szekereiket bejelenteni el ne mulasztják.

Kelt Szabadkán, 1891. évi március hó 24-én.

Mamuzsics Lázár s. k.,
polgármester.

Ház eladás.

Halasi-ut 194. sz. Sefcsics-féle ház eladó, esetleg 1891. április 24-től kiadó. Értesítést ad

Kovács Mátvás
szikvizgyáros.

5548/891. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai e. f. kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék területéhez tartozó, a topolyai kir. jbiroság Kis-Hegyesen fekvő következő ingatlanokat, u. m.

1. a kis-hegyesi 101. sz. tjkvben A I. 106. hr. sz. a. foglalt ház és belteleknek Stern József közadóst illető fele részére 200 frt kikiáltási árban; 2. az ugyanazon számú tjkvben A I. 1380 és 1381 hrsz. a. foglalt ingatlanok Stern József közadóst illető fele részére 332 frt 50 kr. kikiáltási árban a jelzálogos hitelezők irányában is végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverés elrendeltetvén, ezen ingatlan jutalékok dr. Cziráki Gábor ügyvédnek mint Stern József közadós csödtömege gondnokának kérelme folytán 1891. évi **ápril hó 29 napján d. e. 10 órakor** Kis-Kegyesen a község házánál a fentebb kitétt kikiáltási ár 10%-ának pánatpénz fejében leendő lefizetése után nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Vevő tartozik a vételárak 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 a másodikat 60, a harmadikat 90 napok alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6% kamatot az 1891. évi december 6-án 394251 I. m. számú rendeletet módózatai szerint közvetlenül a szabadkai kir. adóhivatalnál lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

Végül megemlítettik, hogy az árverési hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen telek-könyvi osztálynál s az illető községek előljároságánál megtekinthetők.

Kelt Szabadkán 1891 évi március hó 9-én a szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Kis József
kir. tszéki bíró.

Roznofszy József Szabadkán.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

Bécsbő

legkittünőbb mázólo-szer puha padló számára. 1 nagy palacz ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Roznofszy Józsefnél Szabadkán.

15-5